

**Med skapdøren på gløtt -
*skeive eldre sine forventninger til livet på sykehjem***

Kandidatnummer: 1
VID vitenskapelige høyskole
VID Bergen

Fordypningsoppgave
Videreutdanning i gerontologisk sykepleie
Kull: VU gerontol. spl. 2020 – 2022 Deltid

Antall ord: 4399
28.04.22 (innleveringsfrist)

Sammendrag

Tittel: Med skapdøren på gløtt – skeive eldre sine forventninger til livet på sykehjem.

Introduksjon: I framtiden vil antall eldre øke, også antall eldre LHBT – personer. Nyere generasjoner LHBT – personer har vokst opp med flere rettigheter og mer synlighet i samfunnet. Likevel er det mange som utsettes for fordommer, og fremdeles er det mange eldre som har vokst opp i en tid hvor LHBT – identitet i større grad var knyttet til skam og noe som ble holdt skjult. For de fleste vil det å bli avhengig av hjelp i alderdommen kunne oppleves som utfordrende, og eldre LHBT – personer kan i tillegg oppleve utfordringer knyttet til sin identitet i et miljø hvor det heteronormative muligens dominerer, som på sykehjem. Denne oppgaven skal forsøke å finne hvilke forventninger eldre LHBT – personer kan ha til det å skulle bo på sykehjem. **Forskningsspørsmål:** Hvordan forventer eldre LHBT – personer at deres identitet vil ivaretas som sykehjemsbeboere? **Metode:** I denne oppgaven er det foretatt en systematisk litteraturstudie med tematisk analyse for å forsøke å besvare forskningsspørsmålet. **Resultater:** Det er begrenset med forskning på eldre LHBT – personer, men en del studier viser at det uttrykkes bekymringer til det å skulle komme på sykehjem. I tillegg til mer allmenne bekymringer, har en del eldre LHBT – personer også forventninger om å oppleve blant annet diskriminering og usynliggjøring på grunn av sin identitet. Mange uttrykker frykt for å måtte skjule sin identitet, og mange ønsker å bo på LHBT – spesifikke syke – og aldershjem. **Konklusjon:** Det er lite kunnskaper om eldre LHBT – personer og særlig deres liv på sykehjem, men forventningene som uttrykkes i studiene virker negative. Det kan likevel se ut til at det har vært noe mer forskning de siste årene. Dette kan bidra til økt kunnskap om denne gruppen, også blant sykepleiere som arbeider innen eldreomsorgen, som kan bidra til bedre ivaretagelse av dem.

Nøkkelord: sykehjem, LHBT – personer, eldre

Summary

Title: With the closetdoor at a glance - queer elderly people's expectations of life in a nursing home.

Introduction: In the future, the number of older people will increase, including the number of older LGBT people. Newer generations LGBT people have grown up with more rights and more visibility in society. Nevertheless, many are exposed to prejudice, and there are still many older people who have grown up in a time when LGBT identity was to a greater extent linked to shame and something that was kept hidden. For most people, becoming dependent on help in old age can be perceived as challenging, and older LGBT people may also experience challenges related to their identity in an environment where the heteronormative may dominate, such as in nursing homes. This assignment will try to find out what expectations older LGBT people can have with the prospect of living in a nursing home. **Research question:** How do older LGBT people expect their identity to be taken care of as nursing home residents? **Method:** In this thesis, a systematic literature study has been carried out with thematic analysis to try to answer the research question. **Results:** There is limited research on older LGBT people, but some studies show that concerns are expressed about having to go to a nursing home. In addition to more general concerns, some older LGBT people also have expectations of experiencing, among other things, discrimination and invisibility due to their identity. Many express fears of having to hide their identity, and many want to live in LGBT - specific nursing - and retirement homes. **Conclusion:** There is little knowledge about older LGBT people and especially their lives in nursing homes, but the expectations expressed in the studies seem negative. It may nevertheless appear that there has been some more research in recent years. This can contribute to increased knowledge about this group, also among nurses working in elderly care, which can contribute to better care for them.

Keywords: nursing homes, LGBT- persons, elderly

INNHOLDSFORTEGNELSE

1.0	INTRODUKSJON	1
1.1	Bakgrunn og hensikt	1
1.2	Forskningsspørsmål	3
2.0	METODE	3
2.1	Litteratursøk	4
2.2	Utvelgelse av artikler og kvalitetsvurdering	5
2.3	Analyse.....	6
3.0	RESULTATER	6
3.1	Ønsker for alderdom og sykehjem	7
3.2	Ønsker og bekymringer knyttet til personlige relasjoner.....	8
3.3	Bekymringer for alderdom og sykehjem	9
4.0	DISKUSJON.....	10
4.1	Styrker og begrensninger.....	13
5.0	KONKLUSJON.....	14
	LITTERATURLISTE.....	15

VEDLEGG 1 – Systematisk søk

VEDLEGG 2 – Resultattabell

1.0 INTRODUKSJON

Tema for oppgaven er eldre LHBT personer (lesbiske, homofile, biseksuelle og transpersoner) og deres forventninger til det å skulle komme på sykehjem.

Denne gruppen tilhører seksuelle minoriteter, altså personer som har en annen seksuell identitet eller kjønnsidentitet enn majoriteten (Kulturdepartementet, 2021). Gruppen består blant annet av personer som tiltrekkes av samme kjønn, bifile som tiltrekkes av personer uavhengig av kjønn og transpersoner som opplever at de ikke identifiserer seg med kjønn de ble tildelt ved fødselen. Det handler om samliv, følelser og identitet (Kulturdepartementet, 2021).

Utviklingen i helsevesenet har bidratt til at mennesker har bedre helse og lever lenger (MacGabhann, 2015). Det blir stadig flere eldre og antallet personer over 65 år i Norge vil mer enn doble seg de neste femti årene (Gleditsch et al./SSB, 2020), og andelen eldre LHBT – personer vil øke betraktelig de neste tiårene (Touhy, 2020). LHBT - personer født før 1950 – tallet har opplevd at homoseksualitet var kriminelt og sett på som sykdom da de var unge voksne (Willis, 2017). Samtidig har de opplevd store samfunnsendringer i holdninger og rettigheter i sin levetid (Kulturdepartementet, 2021).

Sykepleiere i eldreomsorgen vil sannsynligvis møte pasienter som identifiserer seg som LHBT – personer, og kan bidra til at denne gruppen føler seg inkludert og akseptert. Dette temaet vil også være viktig å belyse, da gerontologisk sykepleie fremdeles er ganske taus når det kommer til LHBT og aldring (Touhy, 2020).

1.1 Bakgrunn og hensikt

LHBT – personer er fremdeles lite studert i gerontologisk og LHBT – helselitteratur (Caceres et al., 2020). Systematiske oversiktsstudier som omhandler LHBT – personers forventninger til å komme på sykehjem, viser bekymringer knyttet til diskriminering på bakgrunn av deres identitet

(Cacers et al., 2020; Mahieu et al., 2019). Mange LHBT – personer går derfor «inn i skapet» når de flytter på sykehjem (Serafin et al., 2013). Å leve i skapet handler om å skjule sin identitet (Kulturdepartementet, 2021).

Eldre personer som lever i likekjønnede parforhold, kan være i større risiko for å trenge langtidspleie enn dem som lever i heterofile parforhold (Hiedemann & Brodoff, 2013) og en studie av Henning -Smith et al. (2015), viser at lesbiske og homofile forventer i større grad enn heterofile å trenge eldreomsorg på institusjon. Det kan være ulike årsaker til dette. Eldre LHBT – personer har mindre sannsynlighet for å være gift og ha barn (Henning – Smith, 2015), de har større sannsynlighet for å bo alene (Touhy, 2020) og det er vanligere at de har mindre kontakt med sin biologiske familie (Schwinn & Dinkel, 2015). Den psykiske helsen ser ut til å være dårligere hos LHBT – personer (Serafin et al., 2013) og eldre lesbiske og homofile opplever mer problemer knyttet til kronisk sykdom enn eldre heterofile (Hiedemann & Brodoff, 2013).

Med tanke på befolkningsendringene forventes det at flere vil flytte inn på sykehjem som tidligere har opplevd fordommer grunnet sin seksualitet (Coxon, 2017). Mange eldre LHBT – personer vil være mindre åpne om seksuelle orientering enn yngre generasjoner (Almack et al., 2010), og mange vil skjule sin seksuelle identitet i frykt for å ikke bli akseptert (Serafin et al., 2013). Eldre LHBT – personer er sårbare for ulik diskriminering (Mahieu et al., 2019), og ser på sykehjem som heteronormative omgivelser (Caceres et al., 2020). Heteronormativitet er antakelsen om at alle er heterofile (Kulturdepartementet, 2021). En irsk studie angående eldre LHBT – personer viste at det minst foretrukne alternativet i alderdommen var å komme på sykehjem blant annet i frykt for å bli tvunget tilbake i skapet (Sharek et al., 2014).

Norge har stor aksept for seksuelle minoriteter og kjønnsminoriteter, og de siste tiårene har det vært framgang angående rettigheter. I 2022 var det 50 år siden det å ha seksuell aktivitet mellom menn ble fjernet fra straffeloven, og 40 år siden homofili ble fjernet som sykdomsdiagnose (Kulturdepartementet, 2021). I 2014 kom loven som sier at all diskriminering på bakgrunn av seksuell orientering og kjønnsidentitet er forbudt (Diskrimineringsloven om seksuell orientering, 2013, § 5). Diskriminering vil si å bli behandlet dårligere enn andre uten

saklig grunn. Denne gruppen opplever fortsatt diskriminering på bakgrunn av sin identitet, og det er store internasjonale forskjeller (Kulturdepartementet, 2021).

I denne oppgaven brukes betegnelsen LHBT – personer da det er hovedsakelig lesbiske, homofile og transpersoner kildene bygger på. Men betegnelsene LHBTQ/LHBTQI+ brukes også for en bredere inkludering av kjønns – og seksualitetsmangfold. Identitet knyttes her opp mot seksualitet og kjønnsidentitet. Identitet kan deles opp i personlig identitet, som handler om blant annet holdninger, smak og utseende, og sosial identitet som er knyttet opp mot blant annet sosiale og kulturelle fellesskap (Aksnes, 2019), eksempelvis LHBT - miljøet.

Hensikten med oppgaven er å belyse eldre LHBT – personers forventninger til det å skulle på sykehjem. Det er som nevnt fremdeles lite forskning på eldre LHBT – personer, så kunnskaper om denne gruppen kan derfor være viktig for å sikre inkluderende eldreomsorg også for dem.

1.2 Forskningsspørsmål

Hvordan forventer eldre LHBT – personer at deres identitet vil ivaretas som sykehjemsbeboere?

Fokus vil hovedsakelig være fra hjemmeboende eldre LHBT – personers synspunkt, da det er svært begrenset forskning angående LHBT – personer som faktisk bor på sykehjem og deres opplevelser knyttet til dette (Caceres et al., 2020).

2.0 METODE

Det er foretatt en systematisk litteraturstudie for å finne svar på problemstillingen. Aveyard (2019) beskriver litteraturstudie som en metode som forsøker å gi et overblikk over forskning foretatt innenfor et spesielt område. Dermed kan en litteraturstudie gi en oversikt og

oppsummering av forskning innen et felt, og en analyse av tilgjengelig litteratur om emnet (Aveyard, 2019).

I denne oppgaven er det gjort forsøk på å analysere forskningsresultater som omhandler eldre LHBT – personers forventninger til det å motta eldreomsorg, primært på sykehjem.

2.1 Litteratursøk

I denne oppgaven er det foretatt systematisk litteratursøk i hovedsakelig databasen CINAHL men også i PubMed for å finne relevant forskning innen tema. Et systematisk søk betyr at man ved hjelp av forskningsspørsmålet utvikler søkeord som er relevante og logiske for søket (Aveyard, 2019). Søkestrategien er bygget ut fra forskningsspørsmålet, som bidrar til å avgrense og gi retning for arbeidet videre (Thagaard, 2018).

Problemstillingen ble plassert inn i PEO- modellen (se vedlegg 1) for å finne kjernesporsmål. Kjernesporsmål bidrar til at man finner hvilke forskningsmetoder som er best egnet til å svare på forskningsspørsmålet (Helsebiblioteket, 2016). I denne oppgaven er det gjort et forsøk på å utforske forventningene til eldre LHBT- personer med tanke på det å bli sykehjemsbeboere. Det var hovedsakelig kvalitative intervjustudier som var aktuelle, da de egner seg best til å gå i dybden for å forstå årsaker og meninger bak menneskelig oppførsel (Aveyard, 2019). Man søker en forståelse av sosiale fenomener (Thagaard, 2018). Kvantitative studier omfatter derimot store utvalg, og viser fenomeners utbredelse (Thagaard, 2018), og var derfor også aktuelle.

Det ble dannet søkeord ved hjelp av MeSH på norsk, MeSH browser og CINAHL ut fra nøkkelordene i problemstillingen: sykehjem, sykehjemsbeboere, LHBT- personer og identitet. Nursing Homes, Residential Facilities, Nursing Patients, sexual and gender minorities, LGBTQ Persons, Gay, Lesbians, Transgender Persons, gender minorities, er eksempler på søkeord som ble brukt. (vedlegg 1).

Inklusjons- og eksklusjonskriterier er viktig for å fokusere litteratursøket så man ikke blir avsporet (Aveyard, 2019). I denne oppgaven er inklusjonskriterier sykehjem, eldre LHBT-personers perspektiv og helst nyere artikler som mest mulig gjenspeiler dagens samfunn. Eksklusjonskriterier var annen type eldreomsorg, perspektiv fra ansatte eller andre beboere på sykehjem. En del av artiklene brukte begrepet Long Term Care, som innbefatter flere typer eldreomsorg, men sykehjem var allikevel en sentral del.

Søk i abstrakt, overskrift eller for detaljerte søkeord ble unngått for å ikke snevre inn søket for mye. Studier ble også funnet i «foreslåtte artikler»-menyen i ORIA, PubMed og i referanselisten til en artikkel.

2.2 Utvelgelse av artikler og kvalitetsvurdering

Forskningsartikler ble inkludert til analyse i forhold til relevans. Det viktigste er at litteraturen adresserer forskningsspørsmålet (Aveyard, 2019). De fleste forskningsartiklene som fantes, var kvalitative studier. Det ble funnet 2 relevante systematiske oversiktsartikler, som ble benyttet som kilder, og det ble funnet 2 kvantitative studier. En av de kvantitative studiene, ble inkludert, men den andre kvantitative artikkelen ble ekskludert da den ikke omfattet forskningsspørsmålet direkte. Den ble tatt med i diskusjonsdelen da den viste et interessant resultat sammenlignet med den inkluderte kvantitative studien. Men utvalget av relevante artikler var begrenset. De fleste artiklene som ble funnet gjennom systematisk søk, ble ekskludert på bakgrunn av inklusjons – og eksklusjonskriterier, eller at de ikke var forskningsartikler. Enkelte artikler ble bestilt via bibliotekstjenesten, men noen var umulig å fremskaffe.

Flere av studiene hadde yngre intervjupersoner i 50 – årene i tillegg til eldre over 60. Dette ble avklart og godkjent av veileder. Artiklene som ble inkludert, ble kvalitetsvurdert med godkjente sjekklister (Helsebiblioteket, 2016) og vurdert som troverdige. Totalt ble 8 kvalitative studier og 1 kvantitativ studie inkludert til analysedelen (vedlegg 2).

Etiske retningslinjer var stort sett gjort rede for i artiklene. Samtykke til å delta i et forskningsprosjekt må være informert, deltakernes identitet må forbli skjult (konfidensialitet), og deltakernes integritet må ivaretas for å unngå at forskningen får negative konsekvenser for dem (Thagaard, 2018). Det er noen ulikheter med tanke på hvor grundig etiske hensyn er gjort rede for i artiklene. I noen av artiklene framkommer det ikke tydelig om deltakeren har mottatt tilstrekkelig informasjon om studien, eller om det er gitt informert samtykke. De fleste studiene er godkjent av etisk komité.

2.3 Analyse

Det er benyttet tematisk analyse for å analysere funnene i forskningsartiklene. Tematisk analyse er en metode for å identifisere mønstre og tema i datamaterialet (Braun & Clarke, 2006). Ved tematisk analyse sammenlignes tema beskrevet i artiklene, og analysemetoden egner seg for nybegynnere (Aveyard, 2019).

Artiklene er hovedsakelig sammenfattet rundt temaer om eldre LHBT – personers forventninger, ønsker og bekymringer knyttet til eldreomsorg. Ved å gå gjennom resultatdelen i alle ni artiklene, var forventninger til eldreomsorg, ønsker for eldreomsorg og viktighet av relasjoner gjennomgående tematikk i artiklene. Utdrag fra tekstene som kunne knyttes til dette ble markert. Det ble gjort fargekoding for å skille og plassere tekstutdrag i kategorier. Følgende tre temaer ble formulert: Ønsker for alderdom og sykehjem, ønsker og bekymringer knyttet til personlige relasjoner og bekymringer for alderdom og sykehjem.

3.0 RESULTATER

I følgende del vil funnene fra de ni valgte forskningsartiklene presenteres under temaene som ble formulert gjennom temaanalysen (resultattabell vedlegg 2).

3.1 Ønsker for alderdom og sykehjem

I en studie av Gabrielson (2011), har deltakerne tatt et valg om å bo i eldreboliger for lesbiske kvinner, hvor de kan leve hele livet også når de blir pleietrengende. Kvinnene mener dette kan sikre dem mot homofobi og diskriminering i alderdommen, og har lagt vekt på støtte av sin identitet i planleggingen av framtidig behov for pleie (Gabrielson, 2011). Ønsket om LHBT – vennlige sykehjem eller egne LHBT – avdelinger blir fremhevet i flere artikler (Stein et al., 2011; Knochel & Flunker, 2021; Dickson et al., 2021) for lettere å kunne være åpne om sin identitet (Løf & Olaison, 2020), uten frykt for diskriminering (Putney et al., 2018; Waling et al., 2019).

Noen deltakere uttrykker ikke behov for spesifikke sykehjem rettet mot LHBT – personer (Løf & Olaison, 2020; Kortés – Miller et al., 2018; Putney et al., 2018; Waling et al., 2019), da de mener at alle burde lære å integrere seg med andre (Kortés- Miller et al., 2018) og at man bør være seg selv uansett hvor man bor (Løf & Olaison, 2020). De fleste studiene påpeker også ønsker eldre LHBT – personer har for å kunne føle seg inkluderte og åpne om sin identitet. Dette gjelder blant annet ønske om ansatte som ikke forutsetter heteroseksualitet (Stein et al., 2011; Løf & Olaison, 2020), ansatte som har kunnskaper om lesbiske, homofile og transpersoner (Stein et al., 2010; Løf & Olaison; Waling et al., 2020; Putney et al., 2018; Waling et al., 2019) og preferanser for ansatte som er LHBT – personer eller LHBT - vennlige (Putney et al., 2018; Waling et al., 2019; Stein et al., 2010).

Deltakere uttrykker ønsker om omgivelser som fremmer følelse av trygget og inkludering, eksempelvis regnbueklistremer (Kortés – Miller et al., 2018), utfordring av heteronormativitet for å unngå usynlighet (Løf & Olaison, 2020), retningslinjer mot diskriminering, (Putney et al., 2018) og endring av språkbruk (Løf & Olaison, 2020) som for eksempel bruk av ordet partner i stedet for ektemann/kone (Putney et al., 2018). Noen uttrykker at de ikke ønsker mye oppmerksomhet knyttet til sin LHBT – identitet, men respekt for sine individuelle ønsker om åpenhet (Løf & Olaison, 2020).

Studiene viser at de fleste deltakerne ikke ønsker å komme på sykehjem. Blant transpersonene uttrykker flere deltakere ønske om å ta selvmord i stedet (Waling et al., 2020; Knochel & Flunker, 2021). Andre transpersoner ønsker å kjempe hvis de opplever diskriminering på sykehjem og uttrykker håp for framtiden basert på holdningsendringer i samfunnet, som kan gjøre livet lettere på sykehjem (Knochel & Flunker, 2021).

3.2 Ønsker og bekymringer knyttet til personlige relasjoner

I studien av Gabrielson (2011), foretatt i USA, kommer det fram at deltakerne, som er eldre lesbiske kvinner, i stor grad stoler på sitt sosiale nettverk av andre lesbiske kvinner for å bli ivaretatt i alderdommen. Gjennom de nye sosiale relasjonene i LHBT – miljøet opplever de støtte, forståelse og trygghet. Vennene blir identifisert som valgt familie, («chosen family») og gir omsorgen de manglet fra sin biologiske familie. I disse relasjonene kan de være tro mot seg selv. De ønsker å beholde tryggheten disse relasjonene gir, også i alderdommen, og velger dermed å bo i eldreboliger for LHBT – personer (Gabrielson, 2011). Flere av studiene nevner et ønske fra deltakerne om å kunne møte andre LHBT – personer på sykehjem (Putney et al., 2018), som de kan dele erfaringer med utenfor det heteronormative samfunnet (Løf & Olaison, 2020). LHBT – miljøet som har vært viktig for å oppleve motstandskraft mot diskriminering, vil ikke være det samme som fellesskapet på et sykehjem (Waling et al., 2019). Fravær av andre lesbiske og homofile som de vil ha mer til felles med bekymrer noen, samt dårligere internetttilgang som vil gjøre det vanskelig å holde kontakt med LHBT – miljøet (Waling et al., 2019).

Noen av deltakerne var utstøtt av sin biologiske familie på grunn av sin identitet (Gabrielson, 2011). Flere studier nevner bekymring hos deltakerne for hvem som kan hjelpe dem i alderdommen grunnet lite eller minskende nettverk i alderdommen, lite kontakt med biologisk familie (Kortes – Miller et al., 2018), barnløshet (Putney et al., 2018) og mindre kontakt med venner (Waling et al., 2019). Deltakere i noen studier håpet å bli hjulpet av familie eller venner i alderdommen (Waling et al., 2020; Knochel & Flunker, 2021; Waling et al., 2018), mens noen

transpersoner var bekymret for at familie som ikke aksepterer deres kjønnsidentitet skulle ta vare på dem (Knochel & Flunker, 2021). Noen gav uttrykk for bekymring for hvem de kunne prate med om sin LHBT – identitet hvis de ble alene (Putney et al., 2018) mens andre fortalte de kun ville være åpne om sin identitet til sykehjemsansatte de kunne stole på (Løf & Olaison, 2020).

Noen av deltakerne i en studie bodde på sykehjem og følte ikke de kunne prate åpent om sine avdøde partnere (Stein et al., 2010). Deltakere uttrykte viktigheten av at partner kan besøke dem uten frykt for diskriminering (Putney et al., 2018), og at de ansatte støtter nære relasjoner (Stein et al., 2010).

3.3 Bekymringer for alderdom og sykehjem

Deltakere i noen av studiene forventer at opplevelser av homofobi tidligere i livet vil fortsette i elderomsorgssystemet (Gabrielson, 2011), og de frykter at diskriminering på bakgrunn av å være seksuell minoritet vil fortsette i alderdommen (Stein et al., 2010). En kvantitativ studie (survey) av Dickson et al. (2021) viser signifikant sammenheng mellom eldre LHBT – personers tidligere opplevelser av diskriminering, og forventninger om diskriminering i eldreomsorgen.

Det uttrykkes bekymringer for diskriminering på bakgrunn av identitet hvis de må bo på sykehjem (Waling et al., 2019; Knochel & Flunker, 2021; Dickson et al., 2021), og dersom identiteten avsløres, frykter de dårligere behandling av ansatte, og dermed ikke trygg og likestilt pleie (Stein et al., 2010). Noen bekymrer seg også for at ikke – LHBT personer skal være dømmende (Kortes – Miller et al, 2018). Noen deltakere er derfor bekymret for å måtte skjule sin LHBT – identitet i frykt for å støte eller bli ustøtt av andre beboere (Stein et al., 2010), for å unngå diskriminering (Kortes – Miller et al., 2018; Putney et al., 2018) og dermed å bli tvunget tilbake i skapet (Kortes – Miller et al., 2018). Transpersoner uttrykker bekymringer knyttet til ivaretagelse av sin kjønnsidentitet hvis de får demenssykdom eller blir for skrøpelige til å stå imot diskriminering (Knochel & Flunker, 2021). I tillegg til å være bekymret for transfobi,

uttrykkes det bekymringer om personalet vil ha kunnskaper om dem som gruppe (Waling et al., 2020). Dette gjelder blant annet om de vil få den rette hormonbehandlingen (Waling et al., 2020; Knochel & Flunker, 2021), at transkvinner ikke vil få jevnlig ansiktsbarbering (Knochel & Flunker, 2021) og frykt for å bli tvunget til å leve som mann hvis de ennå ikke hadde fått kjønnskorrigerende behandling (Waling et al., 2020).

Bekymringer for omgivelsene på sykehjem blir også fremhevet. Det uttrykkes frykt for at sykehjem ikke er trygge og velkomne omgivelser for LHBT – personer og at omgivelsene ikke vil akseptere deres identitet (Kortes – Miller et al., 2018). Sykehjemsomgivelser blir sett på som kjønnssegregerende (Knochel & Flunker, 2021), heteronormative (Løf & Olaison, 2020; Waling et al., 2019) og at LHBT – personer er usynlige der (Kortes – Miller et al., 2018; Løf & Olaison, 2020).

4.0 DISKUSJON

Gjennomgang av forskningslitteraturen til denne oppgaven, viser funn om at det uttrykkes en del spesifikke bekymringer fra eldre LHBT – personer om det å komme på sykehjem. Mange uttrykker frykt for å bli diskriminert av ansatte og andre beboere på bakgrunn av sin LHBT – identitet og at de havner i heteronormative omgivelser. De ønsker ansatte som har kunnskaper om dem som minoritet, omgivelser som viser inkludering og fremhever betydningen av relasjoner til likekjønnede partnere og andre LHBT – personer som kan gjøre det lettere å være åpen om sin identitet. Det blir også uttrykt mer generelle bekymringer om et liv på sykehjem som kan gjelde eldre uavhengig av seksuell identitet, for eksempel tap av autonomi, dårlig kvalitet på pleie (Waling et al., 2019), isolasjon (Putney et al., 2018), funksjonstap i alderdommen og å ikke kunne opprettholde livskvalitet (Kortes – Miller et al., 2018). En nyere kvantitativ tysk studie av Buczak-Stec et al. (2021) viser lite forskjeller mellom heterofile og seksuelle minoriteter når det kommer til ønsker om å flytte på sykehjem. Dette forklares delvis gjennom samfunnsutviklingen angående bedre holdninger ovenfor LHBT - personer de siste årene (Buczak – Stec et al., 2021). Den kvantitative studien utført i 2018 i sørstatene i USA, viser

derimot at 78,6% av deltakerne forventer diskriminering i eldreomsorgen (Dickson et al., 2021), og de kvalitative studiene som er grunnlaget for denne oppgaven viser utbredte bekymringer knyttet til dette. En systematisk oversiktsstudie av Mahieu et al. (2019) viser at til tross for større aksept i samfunnet overfor seksuelle minoriteter, er mange eldre LHBT – personer redde for diskriminering ved sykehjem på grunn av sin identitet. Fordommer i tjenestetilbudet kan gjøre at eldre LHBT – personer går tilbake i skapet og blir ekstra sårbare i møte med eldreomsorgen (Kulturdepartementet, 2021).

Studier som ble funnet i denne oppgaven er fra flere land. Bekymringene som uttrykkes er allikevel ganske samstemte når det handler om det å komme på sykehjem. Men for eksempel i USA er det fremdeles 29 stater som mangler lovverk som beskytter LHBT – personer mot diskriminering i helsevesenet (Caceres et al., 2020). I Australia er en del sykehjem drevet av religiøse organisasjoner som ikke alltid er velkomne overfor LHBT – personer (Robinson, 2016) og i Irland ble forbudet mot homofil seksuell aktivitet mellom menn over 17 år fjernet først i 1993 (Sharek et al., 2014). Dette kan naturligvis påvirke hvordan deltakere i studier opplever at deres LHBT - identitet vil ivaretas i eldreomsorgen. Dermed er det ikke sikkert at eldre LHBT – personer i Norge vil ha samme bekymringer knyttet til ivaretagelse av identitet på sykehjem.

Innledningsvis i oppgaven er det nevnt at den økende andel eldre i befolkningen, også LHBT – personer, sannsynligvis vil ha behov for omsorgstjenester i framtiden. Mange eldre LHBT – personer har opplevd fordommer, og de som var unge på 1950 - tallet måtte være forsiktige med å håndtere sin identitet (Robinson, 2016). Funn i denne oppgaven tyder på at diskriminering på bakgrunn av identitet tidligere i livet, kan påvirke forventninger til hvordan man vil bli ivaretatt som sykehjemsbeboer. De eldste kan dermed oppleve det som ekstra vanskelig å komme på sykehjem, hvor de kan risikere å være omgitt av andre sykehjemsbeboere som tilhører en generasjon som har vært mindre aksepterende ovenfor LHBT – personer.

Men framtidens generasjoner vil endre seg, og nyere generasjoner av LHBT – personer som har vokst opp med mer rettigheter knyttet til sin identitet er på vei inn i sykehjemmene

(McGabhann, 2015). Disse vil være åpnere om sin identitet og ha forventninger til at eldreomsorgen møter deres behov (Almack et al., 2010). Funn i denne oppgaven indikerer også at mange deltakere fra studiene uttrykker bevissthet om ønsker og behov for en eventuell sykehjemstilværelse, blant annet ved å bo på LHBT – spesifikke sykehjem og at personalet har kunnskaper om LHBT – tematikk. Videre fremkommer også en utbredt bekymring for heteronormativitet ved sykehjem, noe som kan føre til redusert livskvalitet for LHBT – personer (McGabhann, 2015). Økt synlighet i sykehjemsomgivelser i form av regnbuesymboler nevnes av enkelte i studiene som tiltak mot dette, slik at omgivelsene oppmuntrer LHBT – personer til å være åpne om sin identitet. I en artikkel av Willis (2017) problematiseres økt synlighet av LHBT – identitet i en felles pleieavdeling, da det ikke alltid vil føre til mindre fordommer eller mer anerkjennelse av LHBT – liv. Dette kan vekke angst basert på tidligere negative erfaringer med diskriminering hos enkelte eldre LHBT – personer som har utviklet strategier for å skjule identiteten, og det kan føre til homofobiske samtaler fra andre (Willis, 2017). Funn viser at ikke alle vil være åpne om sin LHBT – identitet (Løf & Olaison, 2020), og enkelte transpersoner ønsker å ha gjennomgått full kjønnskorrigerende behandling før de eventuelt må på sykehjem, for å skjule kjønnsidentiteten (Knochel & Flunker, 2021). Transpersoner er derimot en gruppe som i større grad vil ha vanskeligheter med å skjule sin identitet (Løf & Olaison, 2020), og funn viser at denne gruppen i stor grad frykter å bli utsatt for diskriminering og feilbehandling hvis de må flytte på sykehjem. Men det kan være verdt å nevne at de fleste deltakerne i studiene har ikke personlige erfaringer med å bo på sykehjem. Bekymringer kan dermed være bygget på antakelser fra for eksempel historier i media (Waling et al., 2019). Tidligere i denne oppgaven nevnes det at det fremdeles er lite forskning og kunnskaper om eldre LHBT – personer generelt, og da spesielt LHBT - personer som bor på sykehjem. Man har dermed ikke tilstrekkelige kunnskaper om hvordan livet faktisk er for eldre LHBT – personer på sykehjem, og om de opplever at deres identitet ivaretas der.

Kunnskapsmangelen gjelder også sykepleierfaget. Denne kunnskapen er ofte oversett i sykepleierutdanningen, men sykepleiere bør tilegne seg kunnskaper om denne gruppen (Sharek et al., 2014). Sykepleiere som får mer kunnskaper om LHBT – emner, får også økt empati med

eldre LHBT – personer (Mahieu et al., 2019), og sykepleiere i eldreomsorgen innehar en unik posisjon til å gå gjennom retningslinjer og rutiner for å sikre LHBT – inkluderende omsorg (Sharek et al., 2014).

En oversikt over regjeringens 46 tiltak i Handlingsplanen 2021 – 2024 mot diskriminering på bakgrunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika, viser ingen tiltak rettet mot eldre LHBT – personer. Men den viser til at Norge gjennom Nordisk ministerråd, skal lede et toårig forskningsprosjekt fra 2022 – 2023 om eldre LHBT – personers levekår og livskvalitet. Dette vil være den første overordnede studien i Norden eller i noe nordisk land på dette området, og målet er å se hvordan eldre LHBT – personer ivaretas i det offentlige helse – og omsorgsvesenet (Kulturdepartementet, 2021). Dette prosjektet kan forhåpentligvis gi mer kunnskaper om hvilke ønsker eldre LHBT - personer i Norge har om livet på sykehjem. Dessuten var enkelte oversiktsstudier og kvantitative studier som ble funnet ved søk etter litteratur til denne oppgaven av nyere dato, utgitt etter 2018, noe som kan tyde på at eldre LHBT – personer har noe økende oppmerksomhet innen forskning. Muligens vil dette få implikasjoner for framtidig sykepleierutdanning, slik at kommende generasjoner av LHBT – personer slipper å føle seg usynlige i sykehjemsomgivelser, eller frykte at de må tilbake i skapet i en fase av livet hvor de har behov for trygghet uavhengig av identitet.

4.1 Styrker og begrensninger

Oppgaven har begrensninger. Funnene er basert på studier fra utlandet, da det ikke var mulig å finne norske. Som nevnt tidligere i oppgaven kan samfunnets syn og ivaretagelse av seksuelle minoriteter ha store internasjonale forskjeller, som ikke uten videre kan overføres til norske forhold. Det var også lite publisert forskning om emnet.

Gjennomsnittsalderen på deltakerne i de fleste studiene, var mellom 60 og 70 år. Dermed utelukkes mange av de eldste stemmene, som kan ha levd et liv med større begrensninger i utlevelse av sin LHBT – identitet.

Ordbegrensninger gjorde at det måtte foretas prioriteringer med tanke på emner som kunne utdypes. En annen begrensning er min uerfarenhet med å søke etter forskning i databaser, og flere databaser kunne sikkert vært brukt bedre, som for eksempel PubMed.

Artiklene styrker oppgaven ved at resultatene er relativt samsvarte, selv om de er publisert over en lengre periode fra 2010 til 2021. Dette kan tyde på at bekymringene hos eldre LHBT-personer knyttet til det å komme på sykehjem har endret seg lite i denne perioden, noe som igjen kan indikere at det fremdeles er lite kunnskap og bevissthet rundt LHBT - tematikk i eldreomsorgen.

5.0 KONKLUSJON

Eldre LHBT – personer er ikke en ensartet gruppe med ensartede behov, men er mangfoldig både med tanke på hvor åpen de er om sin identitet og hvordan de forventer at deres identitet vil ivaretas som sykehjemsbeboere. Generasjonene som har opplevd et samfunn med streng lovgivning knyttet til deres utlevelse av identitet og mer fordommer gjennom store deler av livet, kan ha andre behov enn yngre generasjoner. Forskning viser at mange uttrykker bekymringer knyttet til å bo på sykehjem basert på sin LHBT – identitet. Det å ha tilknytning til andre LHBT – personer i alderdommen synes også å ha betydning, kanskje som en bekreftelse av sosial identitet. Det trengs mer kunnskaper om hvordan eldre LHBT – personer opplever det å bo på sykehjem, og det er fremdeles en usynlig gruppe i disse omgivelsene. Framtidige generasjoner, nyere forskning og politiske lovnader om mer og ny kunnskap kan gi håp om at dette vil endres.

LITTERATURLISTE

Aksnes, M. (2019, 10. januar). *Hva er identitet?* NDLA. <https://ndla.no/article/11995>

Almack, K., Seymour, J. & Bellamy, G. (2010). Exploring the Impact of Sexual Orientation on Experiences and Concerns about End of Life Care and Bereavement for Lesbian, Gay and Bisexual Older People. *Sociology*, 44(5), s. 908 – 924. DOI: 10.1177/0038038510375739

Aveyard, H. (2019). *Doing A Literature Review In Health And Social Care – A practical guide* (4. utg.). Open University Press.

Braun V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), s. 77 – 101. DOI: 10.1191/1478088706qp063oa

Buczak – Stec, E., Kønig, H- H. & Hajek, A. (2021). Planning to move into a nursing home in old age: does sexual orientation matter? *Age and Ageing*, 50(3), s. 974 – 979. doi: 10.1093/ageing/afaa185

Caceres, B. A., Travers, J., Primiano, J. E., Luscombe, R. E. & Dorsen, C. (2020). Provider and LGBT Individulas` Perspectives on LGBT Issues in Long – Term Care: A Systematic Review. *Gerontologist*, 60(3), s. 169 – 183. doi:10.1093/geront/gnz012

Coxon, G. (2017). Addressing the fears older LGBT people have about entering care home. *Mental Health Nursing*, June/July 2017, s. 20 – 22.

Dickson, S., Bunting, S., Nanna, A., Taylor, M., Spencer, M. & Hein, L. (2022). Older Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Queer Adults`Experiences With Discrimination and Impacts on Expectations for Long – Term Care: results of a Survey in the Southern United States. *Journal of applied gerontology*, 41(3), s. 650 – 660. DOI: 10.1177/07334648211048189

Diskrimineringsloven om seksuell orientering. (2013). *Lov om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk (diskrimineringsloven om seksuell orientering)* (LOV-2013-06-21-58). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/LTI/lov/2013-06-21-58>

Gabrielson, M. L. (2011) «I Will Not Be Discriminated Against». *Advances in Nursing Science*, 34(4), s. 357 – 373. DOI: 10.1097/ANS.0b013e3182300db8

Gleditsch, R. F., Thomas, M. J. & Syse, A. (2020). *Nasjonale befolkningsframskrivinger 2020. Modeller, forutsetninger og resultater*. (Rapporter 2020/24). Statistisk sentralbyrå (SSB).
<https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/nasjonale-befolkningsframskrivinger-2020>

Helsebiblioteket. (2016, 3. juni). *Kjernespørsmål*. <https://www.helsebiblioteket.no/249200.cms>

Helsebiblioteket. (2016, 3. juni). *Sjekklistor*. <https://www.helsebiblioteket.no/249212.cms>

Henning – Smith, C., Gonzales, G. & Shippee, T. P. (2015). Differences by Sexual Orientation About Future Long – Term Care Needs Among Adults 40 to 65 Years Old. *American Journal of Public Health* 105(11), s. 2359 – 2365. doi: 10.2105/AJPH.2015.302781

Hiedemann, B. & Brodoff, L. (2013). Increased Risks of Needing Long – Term Care Among Older Living With Same – Sex Partners. *American Journal of Public Health*, 103(8), s. 27 – 33.
doi: [10.2105/AJPH.2013.301393](https://doi.org/10.2105/AJPH.2013.301393)

Knochel, K. A. & Flunker, D. (2021). Long – Term Care Expectations and Plans of Transgender and Nonbinary Older Adults. *Journal of applied gerontology*, 40(11), s. 1542 – 1550.
DOI: 10.1177/0733464821992919

Kortes- Miller, K., Boulé J., Wilson, K. & Stinchcombe, A. (2018). Dying in Long – Term Care: Perspectives from Sexual and Gender Minority Older Adults about Their Fears and Hopes for End of Life. *Journal of social work in end – of – life & palliative care*, 14(2/3), s. 209 – 224.
<https://doi.org/10.1080/15524256.2018.1487364>

- Kulturdepartementet. (2021). *Handlingsplan: «Trygghet, mangfold og åpenhet»*. Regjeringens handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og kjønnskarakteristika 2021 – 2024. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/trygghet-mangfold-og-apenhet/id2863720/>
- Løf, J. & Olaison, A. (2020). «I don't want to get back into the closet just because I need care»: recognition of older LGBTQ adults in relation to future care needs. *European Journal of Social Work*, 23(2), s. 253 – 264. <https://doi.org/10.1080/13691457.2018.1534087>
- MacGabham, P. (2015). Caring for gay men and lesbians in nursing homes in Ireland. *British Journal of Nursing*, 24(22), s. 1142 – 1148. doi: 10.12968/bjon.2015.24.22.1142.
- Maheiu, L., Cavolo, Al. & Gastmans, C. (2019). How do community – dwelling LGBT people perceive sexuality in residential aged care? A systematic literature review. *Aging & mental Health*, 23(5), s. 529 – 540. <https://doi.org/10.1080/13607863.2018.1428938>
- Putney, J. M., Keary, S., Hebert, N., Krinsky, L. & Halmo, R. (2018). «Fear Runs Deep: The Anticipated Needs of LGBT Older Adults in Long – Term Care. *Journal of Gerontological Social Work*, 61(8), s. 887 – 907. DOI: 10.1080/01634372.2018.1508109
- Robinson, P. (2016). Ageing fears and concerns of gay men aged 60 and over. *Quality in ageing and older adults*, 17(1), s. 6 – 15. DOI: 10.1108/QAOA-04-2015-0015
- Schwinn, S. V. & Dinkel, S. A. (2015). Changing the Culture of Long – Term Care: Combating Heterosexism. *Online Journal of Issues in Nursing*, 20(2), s. 1 – 1. <https://doi.org/10.3912/OJIN.Vol20No02PPT03>
- Serafin, J., Smith Byron, G. & Keltz, T. (2013). Lesbian, gay, bisexual, and transgender (LGBT) elders in nursing homes: It's time to clean out the closet. *Geriatric Nursing*, 34(1), s. 80 – 83.

- Sharek Bruke, D., McCann, E., Sheerin, F., Glacken, M. & Higgins, A. (2015). Older LGBT people's experiences and concerns with healthcare professionals and services in Ireland. *International journal of older people nursing*, 10(3), s. 230 – 240. DOI: 10.1111/opn.12078
- Stein, G. L., Beckerman, N. L. & Sherman, P. A. (2010). Lesbian and Gay Elders and Long – Term Care: Identifying the Unique Psychosocial Perspectives and Challenges. *Journal of Gerontological Social Work*, 53(5), s. 421 – 435. DOI: 10.1080/01634372.2010.496478
- Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitative metoder* (5. utg.). Fagbokforlaget
- Touhy, T. A. (2020). Intimacy and Sexuality. I Touhy & Jett, *Ebersole & Hess` Toward Healthy Aging: Human Needs and Nursing Response* (10. utg., s. 434 – 449). Elsevier.
- Touhy, T. A. (2020). Relationships, roles and transition. I Touhy & Jett, *Ebersole & Hess` Toward Healthy Aging: Human Needs and Nursing Response* (10. utg., s. 452 – 470). Elsevier.
- Waling, A., Lyons, A., Alba, B., Minichiello, V., Barrett, C., Hughes, M., Fredriksen – Goldsen, K. & Edmonds, S. (2019). Experiences and perceptions of residential and home care services among older lesbian and gay men in Australia. *Wiley: Health and Social Care in the Community*, 27, s. 1251 – 1259. DOI: 10.1111/hsc.12760
- Waling, A., Lyons, A., Alba, B., Minichello, V., Barrett, V., Hughes, M., Fredriksen – Goldsen, K. & Edmonds, S. (2020). Trans Women's Perceptions of Residential Care in Australia. *British Journal of Social Work*, 50(5), s. 1304 – 1323. DOI: 10.1093/bjsw/bcz122
- Willis, P. (2017). Queer, visible, present: the visibility of older LGB adults in long – term care environments. *Housing, Care and Support*, 20(3), s. 110 – 120. DOI: 10.1108/HCS-04-2017-0007

VEDLEGG 1 – Systematisk søk

Søk foretatt 7/1-22 i CINAHL.

Søke- Nummer	Søkeord, kombinasjon AND/OR	Antall treff	Inkluderte artikler
S1	nursing home suggest subject terms (MH «Nursing Homes+» OR nursing home S1	48659 treff	
S2	Residential facilities Suggest subject terms (MH «Residential Facilities+») OR residential facilities	34308 treff	
S3	long time care suggest subject terms (MH «Long Term Care» OR long time care	27093 treff	
S4	S1 OR S2 OR S3	70651 treff	
S5	Nursing home residents Suggest subject terms (MH «Nursing Home Patients» OR nursing home residents	17200 treff	
S6	LGBT – persons Suggest subject terms (MH «LGBTQ+ Persons+» OR LGBT - persons	16329 treff	
S7	Gay Suggest subject terms (MH «Gay Persons+») OR (MH «Gay Men») OR gay	15677 treff	
S8	Lesbian Suggest subject terms (MH «Lesbians») OR lesbian	6162 treff	
S9	Bisexual		

	Suggest subject terms (MH «Bisexuals») OR bisexual	6583 treff	
S10	Transgender Suggest subject terms (MH «Transgender Persons+») OR transgender	7502 treff	
S11	S6 OR S7 OR S8 OR S9 OR S10	24456 treff	
S12	Sexual minorities Suggest subject terms (MH «Sexual and Gender Minorities+») OR sexual minorities	16631 treff	
S13	Identity Suggest subject terms (MH «Social Identity+») OR (MH «Gender Identity+») OR (MH «Sexual Identity») OR (MH «Sexual Identity») OR Identity	40936 treff	
S14	Experience	283794 treff	
S15	Inclusion OR exclusion Suggest subject terms (MH «Social Inclusion») OR inclusin OR exclusion	6683 treff	
S16	S4 AND S11	158 treff	25 plukket ut, 6 inkludert
S17	S5 AND S16	30 treff	Ingen nye funn
S18	S13 AND S16	25 treff	Ingen nye funn
S19	S15 AND S16	1 treff	Ingen nye funn
S20	S14 AND S 16	11 treff	Ingen nye funn
S21	S12 AND S16	133 treff	Ingen nye funn
S22	Perception Suggest subject terms (MH «Perception+») OR perception	162266 treff	

S23	S22 AND S16	12 treff	Ingen nye funn
S24	Older Suggest subject terms (MH «Aged+» OR older	988218 treff	
S25	Inclusive	10289 treff	
S26	S16 AND S24	108 treff	Ingen nye funn
S27	S26 AND S25	5 treff	Ingen nye funn
S 28	S16 AND S17	30 treff	Ingen nye funn
S29	(MH «Discrimination+») OR discrimination	52608 treff	
S30	S16 AND S29	64 treff	Ingen nye funn

En kvantitativ artikkel ble inkludert via PubMed, funnet med søkeordene «lgbtq» og «Nursing Home» (søkt opp 8/1-22).
 En artikkel ble også inkludert via ORIA, og en via referanseliste på en inkludert artikkel.
 Totalt 9 artikler ble inkludert i analysen i litteraturstudien, hvorav 6 ble funnet via søk i CINAHL.

P	E	O
Eldre LHBT - personer	Sykehjem	Forventninger knyttet til hvordan LHBT – identitet vil ivaretas

VEDLEGG 2 – Resultattabell

Artikkel	Hensikt	Metode og datasamling	Utvalg	Resultat og konklusjon
<p>Artikkel 1: «I will Not Be Discriminated Against» Older Lesbians Creating New Communities Av Gabrielson, M.L. (2011).</p>	<p>Hensikten med studien var å beskrive, fra synsvinkelen til eldre lesbiske, hvilken rolle livserfaringer, sosiale bånd og forventinger til alderdom spilte i valget deres om å bo i LHBT-eldreboliger (continuous care retirement communities).</p>	<p>Kvalitativ case studiedesign med narrativ tilnærming. Semi-strukturert forskningsintervju. Tematisk kryssanalyse, med bruk av et rammeverktøy utviklet av Ayles. Strategisk utvalg. Utført etter deltakernes valg, for det meste hjemme hos deltakerne. Studien er gjennomført i USA.</p>	<p>10 eldre lesbiske kvinner i alderen 55 – 65 år; middelklassebakgrunn, 9 var hvite amerikanere, 1 var afroamerikansk. Alle tilhørte en gruppe som bodde og var med å utvikle eldreboliger for eldre LHBT- personer som et alternativ til andre sykehjem/eldreboliger.</p>	<p>Alle deltakerne har i ulik grad opplevd å bli diskriminert noe som gjorde at de valgte LHBT-spesifikke boliger i deres planlegging av alderdom. Konklusjon: Kunnskapsutvikling hos sykepleiere om LGBT-personer liv, helse og historie vektlegges. Behov for mer forskning.</p>
<p>Artikkel 2: Lesbian and Gay Eldres and Long-Term Care: Identifying the Unique Psychosocial Perspectives and Challenges. Av:</p>	<p>Hensikten var forståelse for helsen og de psykososiale opplevelsene til eldre lesbiske og homofile som bodde på sykehjem og hos dem som bodde hjemme og muligens skulle bo på sykehjem i framtiden</p>	<p>Kvalitativt forskningsdesign. Tilgjengelighetsutvalg. Fokusgruppeintervju. Ved lokalt samfunnshus og ved et sykehjem. Tematisk analyse. Utført i USA (New York).</p>	<p>16 (eldre lesbiske og homofile) deltakere i alderen 60 – 84 år. 4 bodde på sykehjem, 12 tilknyttet en lokal organisasjon for eldre LHBT – personer. 2 Afroamerikanere, 14 hvite.</p>	<p>Funnene viser bekymringer med tanke på framtidig eldreomsorg som er universelle, men også problemer knyttet til de homofile og lesbiske spesielt som diskriminering og isolasjon basert på seksuell orientering. Frykt for diskriminering og lite tiltro til helsevesenet basert på sin legning og tidligere erfaringer i livet. Konklusjon: Ansatte ved sykehjem: kunnskaper, respekt, sensitivitet mot denne gruppen. Egne avdelinger/sykehjem rettet mot LHBT – personer kan være eneste løsning. Mer forskning.</p>

Stein G.L. et al. (2010).				
Artikkel 3: Dying in Long – term Care: Perspectives fom Sexual and Gender Minority Older Adults about Their Fears and Hopes for End of Life. Av: Kortes – Miller, K. et al. (2018).	Hensikten med denne kanadiske studien var å undersøke frykt og håp hos eldre LHBT-personer angående mulig innleggelse på sykehjem (long-term care) ved slutten av livet.	Kvalitativ metode. Fokusgruppeintervju. Snøballmetoden ved rekruttering. Utført i Canada. Gjennomført ved tre ulike samlingssteder i Ontario. Tematisk analyse.	23 deltakere, 57 – 78 år (gjnsn 67 år). Eldre lesbiske, homofile, biseksuelle og transpersoner. Høyere utdannet.	Frykt for å komme på sykehjem på grunn av isolasjon, tap av uavhengighet og økt sårbarhet for LHBT – relatert stigma. Konklusjon: Øke kompetansen for å fremme nyansert omsorg for eldre LHBT-personer i deres siste tid av livet. Støttende og inkluderende omgivelser ved sykehjem. Mer forskning.
Artikkel 4: Trans Women`s Perceptions of Residential Aged Care in Australia. Av: Waling, A. et al. (2020).	Hensikt å skulle utforske eldre transkvinnens oppfatninger av helse og sosialtjenester, og da særlig sykehjem, og deres begrunnelser for nåværende og framtidige avgjørelser med tanke på aldring og framtidige omsorgsbehov.	Kvalitativ metode. Semi- strukturert forskningsintervju med progressiv – fokusert tilnærming. Utført i Australia. Foretatt på telefon eller Skype. Deltakere samlet via en spørreundersøkelse. Tematisk analyse (Braun & Clarke).	10 Transkvinner i alderen 60 – 75 år. 9 hadde pågående hormonterapi, 5 hadde gjennomgått full kjønnskorrigerende behandling. 7 var pensjonist/ufør, 3 var i jobb. 4 bodde urbant, 6 i distrikter.	Redsel for diskriminering om de skulle bo på sykehjem, manglende kunnskap om transpersoners helse/erfaringer, ikke gjennomgått full kjønnskorrigerende behandling: redsel for å bli behandlet som mann på sykehjem når ikke lenger selv kan uttrykke sine behov. Konklusjon: Opplæring av helsearbeidere for å øke bevisstheten rundt transkvinnens behov i eldreomsorg, Endringer på høyere nivå i organisasjonen for å medføre virkelig inkluderende holdninger, ikke bare individnivå. Mer forskning.
Artikkel 5: Long-Term Care Expectations and Plans og	Hensikt å utforske hvordan kjønnsidentitet påvirker eldre trans- og ikke-binære personers frykt, håp og	Kvalitativ metode. Strategisk utvalg (eng. purposive sampling). Semi - strukturert forskningsintervju.	Deltakere fra 56 – 73 år, gjennomsnittsalder 63,5 år. 24 deltakere. 22 transkvinner eller transmenn. 2 ikke- binære personer. 19	Bekymringer knyttet til ivaretales og tap av sin identitet hvis de blir gamle og avhengig av hjelp fra andre, selvmord for å unngå å komme på sykehjem, håp for framtidig eldreomsorg basert på at samfunnet blir mer tolerant.

<p>Transgender and Nonbinary Older Adults. Av: Knochle, Abel K. & Flunker D. (2021).</p>	<p>planer for behov for langtidspleie ved institusjon.</p>	<p>Rekruttering via sosiale medier, Trans – og ikke-binære støttegrupper og sosiale grupper og brosjyrer fra helsepersonell. Utført i USA. Foregikk hjemme hos deltakerne eller i nærområder. Refleksiv tematisk analyse (Braun & Clarke). Teoretisk rammeverk som bygger på kritisk gerontologisk teori, queer teori og transfeministisk teori.</p>	<p>transkvinner, 3 transmenn, 2 ikke – binær. 12 hadde fullført kjønnskorrigerende behandling. 12 hadde erfaring med sykehjem gjennom slekt, 4 hadde arbeidet ved sykehjem.</p>	<p>Konklusjon: Skape ikke-undertrykkende sykehjemsalternativer til denne gruppen, utarbeide retningslinjer som forbyr diskriminering av transpersoner på sykehjem, informasjon til ansatte og eventuelt andre beboere og pårørende. Mer forskning behøves.</p>
<p>Artikkel 6: I don't want to get back into the closet just because I need care: recognition of older LGBTQ adults in relation to future care needs. Av: Løf, J. & Olaison, A. (2020).</p>	<p>Hensikt: forståelse om hva eldre LHBT-personer vurderer som viktige aspekter for å fremme erkjennelse og inkludering på like premisser som andre eldre i en framtidig elderomsorgkontekst.</p>	<p>Kvalitativ metode. Semi - strukturert forskningsintervju. Strategisk utvalg og snøballmetode. Rekruttering via ulike kanaler som organisasjoner, eldresentre, websider, Pride festival. Utført i Sverige. Foregikk hjemme hos deltakerne eller kafe, bibliotek, park. Tematisk analyse (Braun & Clarke). Teoretisk rammeverk (status model of recognition) av Nancy Fraser.</p>	<p>15 deltakere; 5 lesbisk/biseksuelle kvinner, 5 homofile/biseksuelle menn og 5 transpersoner. 65 år og eldre (født mellom 1939 og 1950). Fra nord og sør – Sverige. Flest hjemmeboende, noen bodde i servicebolig.</p>	<p>Hovedbekymringen hos eldre LHBT – personer å ikke bli akseptert for sin seksuelle orientering og kjønnsidentitet i eldreomsorgen. Uenighet om synlighet av legning på sykehjem og egne LHBT – sykehjem. Konklusjon: mangfold av meninger innen gruppen. Kunnskap hos ansatte innen eldreomsorgen viktig, inkludering i eldreomsorgen, mer forskning.</p>

<p>Artikkel 7:</p> <p>Experiences and perceptions of residential and home care services among older lesbian women and gay men in Australia.</p> <p>Av: Waling, A. et al. (2019).</p>	<p>Hensikt eldre homofile og lesbisk persons oppfattelse av og erfaringer med sykehjem og hjemmesykepleie, deres planer angående å benytte seg av eldreomsorg, utforske deres begrunnelse for nåværende og framtidig avgjørelser ved bruk eller ikke bruk av eldreomsorg.</p>	<p>Kvalitativ metode. Semi - strukturert forskningsintervju med tematisk analyse.</p> <p>Deltakere ble rekruttert etter å ha deltatt i en større nasjonal spørreundersøkelse. Studien ble utført i Australia. Foregikk via telefon.</p>	<p>Deltakeres alder (fra 60 – 80+ år), totalt 33 deltakere (14 homofile menn og 19 lesbiske kvinner), fra ulike deler av Australia.</p>	<p>De fleste deltakerne var opptatt av sykehjem når man pratet om eldreomsorg, negative til sykehjem og det å skulle bo der selv, funn knyttet til bekymringer hos eldre generelt men og spesifikk for denne gruppen som lite inkludering og frykt for diskriminering. Ønsker om alternative løsninger til sykehjem, LHBT – sykehjem.</p> <p>Konklusjon: Inkluderende omgivelser for denne gruppen samt opplæring av personalet for å møte eldre lesbiske og homofile på en måte som skaper trygghet og følelse av inkludering, bekymringene må tas på alvor.</p>
<p>Artikkel 8:</p> <p>Fears Runs Deep: The Anticipated Needs of LGBT Older Adults in Long-Term Care.</p> <p>Av: Putney, J. M. et al. (2018).</p>	<p>Hva er eldre LHBT – persons nåværende og forventede behov for bekymring for bolig og hvordan er disse behovene og bekymringene når det gjelder økonomi, tilgang til sosial støtte, geografisk tilhørighet, helsehjelp og helsevesenet? Studien knyttet dette spesifikt mot sykehjem. Studien omhandler eldre LHBT – persons forventede</p>	<p>Kvalitativ metode med tematisk induktiv metode (Braun & Clarke).</p> <p>Strategisk utvalg (purposive sampling)</p> <p>Rekruttering ved lokale seniorsentre, steder som tilbød hjelp til eldre og samlingssteder for eldre LHBT – personer i samarbeid mellom forskere ved en utdanningsinstitusjon, og diverse lokale organisasjoner. Fokusgruppeintervjuer med</p>	<p>Deltakere var 55 – 87 år, med en gjennomsnittsalder på 67 år. Totalt 50 deltakere, fleste hvite (39 personer). Flest kvinner (28 deltakere). 44 av deltakerne var homofile eller lesbiske. 3 transkvinner, resten andre. 62% hadde en årsinntekt på mindre enn 50.000 dollar. De fleste var pensjonister (26 pers). De fleste deltakerne var tilknyttet og aktive i grupper for eldre LHBT – personer i lokalsamfunnet.</p>	<p>Deltakerne søkte inkluderende miljøer hvor de kjente tilhørighet. Frykt for isolasjon, dårlig behandling, frykt for å ikke kunne være åpen om sin seksuelle identitet eller kjønnsidentitet på sykehjem. Stress og selvmordstanker kan bli resultat.</p> <p>Konklusjon: at personalet er kulturelt kompetente og kunnskapsrike angående LHBT- miljøet og verdiene til institusjonene, mer forskning trengs.</p>

Forts, artikkel 8.	behov og frykt relatert til sykehjem.	semi - strukturert intervjuguide. Livsløpsperspektivet og modell for minoritetsstress som teoretiske rammeverk. Utført i USA. Intervjuene foregikk ved seniorsentre, samlingssteder for eldre LHBT – personer og bibliotek.		
Artikkel 9: Older Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Queer Adults Experiences With Discrimination and Impacts on Expectations for Long – Term Care: Results of a Survey in the Southern United States. Av:	Hensikt med studien: Få kunnskap om følgende blant eldre LHBTQ+ personer i sørstater i USA: undersøke opplevelser av diskriminering, undersøke oppfattelse av diskriminering i langtidspleie for eldre (Long Term Care) og evaluere sammenhengen mellom tidligere opplevelser av diskriminering og forventninger om	Kvantitativ studie med spørreundersøkelse (survey). Gjennomført i USA i statene North – Carolina, South Carolina, Georgia, Alabama, Mississippi, Louisiana og Florida. Deskriptiv statistikk ble brukt for å beskrive variablene.	789 deltakere. 493 homofile, 214 lesbiske, 49 biseksuelle og 33 trans/queer/andre. 714 hvite amerikanere. Gjennomsnittsalder 59 år (fra 50 – 63 +). 370 av deltakerne var over 58 år, hvorav 178 over 63 år.	78, 6 % av respondentene forventet diskriminering i langtidspleie for eldre (Long Term Care), særlig verbal trakassering fra andre beboere på sykehjemmet (59,1 %) og fra sykehjemsansatte (55,6 %). Det var sammenheng mellom tidligere opplevelser med diskriminering i livet, forventninger om diskriminering innen eldreomsorg og mindre villighet til å benytte seg av eldreomsorg i framtiden. 76, 3 % ønsket tjenester fra LHBTQ – spesifikke helsetilbud i alderdommen. Studien viste noe nedgang i denne populasjonen angående frykt for diskriminering sammenliknet med tidligere undersøkelser, noe som ble tolket i lys av ekteskapslovgivningen for likekjønnede i USA fra 2015. Konklusjon: Funnene antyder at ansatte i eldreomsorgen og forskere kan inneha unike posisjoner slik at det utarbeides

Dickson, L. et al. (2021).	diskriminering i langtidspleie. Studien ville også undersøke resultater opp mot demografi. Villighet til å benytte seg av langtidspleie i framtiden ble også undersøkt.			retningslinjer for å beskytte LHBTQ – sykehjemsbeboere, og videre forskning er dermed nødvendig.
-------------------------------	--	--	--	---